

PATVIRTINTA

Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus

2024 m. balandžio 22 d. įsakymu

Nr. VK-363

**2023–2024 MOKSLO METŲ LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VALSTYBINIO
BRANDOS EGZAMINO VYKDYMO INSTRUKCIJA**

1. 2023–2024 mokslo metų lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino vykdymo instrukcija (toliau – instrukcija) nustato lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino (toliau – brandos egzaminas) datą ir laiką, brandos egzamino medžiagą, brandos egzaminui reikalingas priemones, brandos egzamino eigą.

2. Instrukcija parengta vadovaujantis Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2006 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-2391 „Dėl Brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo ir Lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

3. Brandos egzamino data ir laikas: **2024 m. birželio 5 d. 9–13 val.** (pagrindinė sesija), **2024 m. birželio 26 d. 9–13 val.** (pakartotinė sesija) (2023–2024 mokslo metų lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, tarpinių patikrinimų ir brandos egzaminų tvarkaraščio, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu Nr. V-1203 „Dėl 2023–2024 mokslo metų lietuvių kalbos ir literatūros įskaitos, tarpinių patikrinimų ir brandos egzaminų tvarkaraščio patvirtinimo“, 31 ir 47 punktai). Vadovaudamasis Aprašo 22 punktu ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas iki tarpinio patikrinimo švietimo, mokslo ir sporto ministras gali tvarkaraštyje numatytą tarpinio patikrinimo datą pakeisti į kitą, ankstinti ar vėlinti nustatytą tarpinio patikrinimo pradžios laiką.

4. Brandos egzamino medžiaga:

4.1. Kandidatui:

4.1.1. brandos egzamino užduoties sąsiuvinis;

4.1.2. atsakymų lapas (A3 formato);

4.2. Brandos egzamino vykdytojui:

4.2.1. vokas su brandos egzamino užduoties sąsiuviniais, atsakymų lapais ir tuščiu voku;

4.2.2. brandos egzamino vykdymo protokolas (2 egz.);

4.2.3. brandos egzamino vykdymo reikalavimai.

5. Brandos egzaminui reikalingos priemonės:

5.1. ne mažiau kaip vienas Dabartinės lietuvių kalbos žodynas arba vienas kompiuteris su elektroniniu žodynu kiekvienai 12 kandidatų grupei;

5.2. ne mažiau kaip vienas dvikalbis žodynas kiekvienai mokyklų tautinės mažumos mokomąja kalba trijų kandidatų grupei;

5.3. ant stalo prie žodynų ar kompiuterio su elektroniniu žodynu turi būti gerai matomos kortelės su užrašais: prie dabartinės lietuvių kalbos žodynų turi būti užrašyta „Dabartinės lietuvių kalbos žodynai“, prie dvikalbių žodynų turi būti užrašyta „Dvikalbiai žodynai“;

5.4. ne mažiau kaip du kompiuteriai kiekvienai 12 kandidatų grupei, kuriuose būtų:

5.4.1. prijungta kompiuterinė pelė;

5.4.2. turi būti įdiegta ne senesnė nei „Windows 10“ operacinė sistema;

5.4.3. įdiegta programinė įranga PDF formato byloms atverti, pvz.: *Adobe Acrobat Reader*, *Foxit Reader* arba kita lygiavertė;

5.4.4. sukurtas naujas vartotojas, turintis prieigą tik prie privalomų programos autorių kūrinių;

5.5. kompiuteriai turi būti visiškai atjungti nuo kompiuterių tinklo, neturėti interneto prieigos;

5.6. stalai kompiuteriams turi būti pastatyti reikiamu atstumu vienas nuo kito patogiai kandidatams pasiekiamoje vietoje, kurioje būtų užtikrinamas energijos šaltinis; kompiuteriai turi būti visiškai atjungti nuo kompiuterių tinklo, neturėti interneto prieigos;

5.7. kiekvienas kandidatas iš viso gali naudotis kompiuteriu, kuriame yra suskaitmeninti privalomų programos autorių kūriniai, ne ilgiau kaip 20 min.;

5.8. kompiuteriu, kuriame yra Dabartinės lietuvių kalbos žodynas, kandidatas gali naudotis neribotą laiką.

6. Priemonės, kuriomis gali naudotis kandidatai:

6.1. rašymo priemonės (juodai arba mėlynai rašantis (-ys) tušinukas (-ai), pieštukas), trintukas;

6.2. dabartinės lietuvių kalbos žodynai (popierinis ir elektroninis variantas kompiuteryje) ir dvikalbiai žodynai mokyklų tautinių mažumų mokomąja kalba kandidatams;

6.3. suskaitmeninti privalomų programos autorių kūriniai.

7. Brandos egzamino eiga:

7.1.	8.45 val.	Lentoje užrašytas brandos egzamino pradžios ir pabaigos laikas. Kandidatai sėdi nurodytose vietose.
7.2.	8.45–9 val.	Vykdytojas pakviečia pirmąjį vykdymo protokole įrašytą kandidatą patvirtinti, kad vokas su brandos egzamino užduoties sąsiuviniais nepažeistas (nėra kirpimo ar plėšimo žymių, apsauginė klijavimo juosta vientisos spalvos, be matomų simbolių). Jeigu vokas nepažeistas, kandidatas pasirašo nurodytoje vietoje abiejuose vykdymo protokolų egzemplioriuose. Jei vokas pažeistas, kviečiamas vyresnysis vykdytojas. Vykdytojas pažymėtoje vietoje prakerpa voką, išima užduoties sąsiuvinį, atsakymų lapus ir tuščią voką atliktoms užduotims sudėti. Vykdytojas išdalija užduoties sąsiuvinį ir atsakymų lapus protokole įrašytiems kandidatams. Vykdytojas nurodo kandidatams patikrinti, ar brandos egzamino užduoties sąsiuvinio ir atsakymų lapuose nėra tuščio lapo ir kito aiškiai matomo spausdinimo broko. Esant brokui, vykdytojas pakeičia užduoties sąsiuvinį arba atsakymų lapą kitu. Kandidatai ant jiems skirtų atsakymų lapų viršelių tam skirtose vietose užsirašo savo identifikavimo kodą, vykdymo protokole nurodytą grupės numerį ir eilės numerį bei pasirašo. Kandidato identifikavimo kodas protokole ir ant atsakymų lapo turi sutapti. Pasirašo ant abiejų protokolo egzempliorių, skiltyje šalia savo vardo ir pavardės. Vykdytojas kandidatams perskaito brandos egzamino vykdymo reikalavimus, nurodo brandos egzamino trukmę.
7.3.	9 val.	Vykdytojas skelbia dalyko brandos egzamino pradžią.

7.4.	9–13 val.	Kandidatai atlieka brandos egzamino užduotis. Prireikus žodyno, kandidatas pakelia ranką ir, jei reikiamu žodynu ar kompiuteriu su elektroniniu žodynu nesinaudoja kitas grupės kandidatas, vykdytojas jį atneša ar nukreipia kandidatą prie stalo, ant kurio pastatytas kompiuteris su elektroniniu žodynu. Žodyną galima turėti ant stalo arba naudotis kompiuteriu su elektroniniu žodynu, iki kol jo prireiks kitam grupės kandidatui. 9.30 val. vykdytojai ant kiekvieno nepanaudoto atsakymų lapo ir nepanaudotos brandos egzamino užduoties puslapio užrašo <i>Nepanaudota</i>. Vėlavimo, išėjimo, tvarkos pažeidimo, rašiklio keitimo, naudojimosi kompiuteriu atvejus vykdytojas fiksuoja brandos egzamino vykdymo protokole. 10 val. vykdytojas paskelbia, kad kandidatai gali naudotis kompiuteriais su suskaitmenintais privalomų programos autorių kūriniais, netrukdydami kitiems kandidatams. Kiekvienas kandidatas, kol iki brandos egzamino pabaigos liks pusantros valandos, kompiuteriu galės naudotis vieną kartą ne ilgiau kaip 20 min. arba du kartus ne ilgiau kaip po 10 minučių. Jei kandidatas iki brandos egzamino pabaigos likus pusantros valandos kompiuteriu nepasinaudojo ar pasinaudojo tik vieną kartą 10 min., jis kompiuteriu galės naudotis tik vieną kartą ir ne ilgiau kaip 10 min. tuo atveju, jei yra kompiuterio laukiančių kitų kandidatų. Kandidatas, prireikus kompiuteryje esamų literatūros kūrinių, pakelia ranką ir, jeigu kompiuteriu nesinaudoja kitas grupės kandidatas, vykdytojas arba leidžia nueiti iki kompiuterio, arba padeda nešiojamąjį kompiuterį ant kandidato stalo ir stebi, ar kandidatas nesinaudoja brandos egzaminui neskirta medžiaga. Vykdytojas vykdymo protokole pažymi, kiek laiko kandidatas naudojo kompiuteriu. 11.30 val. vykdytojas paskelbia, kad iki brandos egzamino pabaigos liko pusantros valandos ir kiekvienas kandidatas kompiuteriu galės naudotis tik vieną kartą ir ne ilgiau kaip 10 min. tuo atveju, jei yra kompiuterio laukiančių kitų kandidatų. Priima atsakymų lapus ir užduočių sąsiuvinius iš anksčiau brandos egzamino užduotis atlikusių kandidatų, pakartotinai patikrina, ar atsakymų lapų viršelių tam skirtose vietose užrašyti kandidatų identifikavimo kodai, grupės numeriai ir eilės numeriai sutampa su nurodytais vykdymo protokole, ar kandidato yra pasirašyta, ant užduočių sąsiuvinio užrašo kandidatų vardus ir pavardes, išleidžia kandidatus iš patalpos, įspėdamas, kad jie negali grįžti iki brandos egzamino pabaigos.
7.5.	12.30 val.	Vykdytojas praneša kandidatams, kad iki brandos egzamino pabaigos liko 30 minučių.
7.6.	12.45 val.	Vykdytojas praneša kandidatams, kad iki brandos egzamino pabaigos liko 15 minučių, ir įspėja, kad niekas negali išeiti iš patalpos iki brandos egzamino pabaigos.

7.7.	13 val.	Vykdytojas praneša kandidatams, kad brandos egzaminas baigėsi. Paprašo kandidatų baigti darbą ir likti savo vietose, kol bus surinkti visi atsakymų lapai ir užklijuoti vokai. Surenka kandidatų atsakymų lapus, pakartotinai patikrina, ar atsakymų lapų viršelių tam skirtose vietose užrašyti kandidatų identifikavimo kodai, grupės numeriai ir eilės numeriai sutampa su nurodytais vykdymo protokole, ar kandidato yra pasirašyta, baigia pildyti vykdymo protokolus. Į tuščią voką įdeda kandidatų atsakymų lapus, vieną brandos egzamino vykdymo protokolo egzempliorių, nepanaudotus užduočių sąsiuvinius, nepanaudotus atsakymų lapus, tuščius panaudotus vokus ir užklijuoja. Vyresniajam vykdytojui atiduoda užklijuotą voką, antrą brandos egzamino vykdymo protokolo egzempliorių ir anksčiau iš brandos egzamino patalpos išėjusių kandidatų užduočių sąsiuvinius. Kandidatai išsineša savo užduoties sąsiuvinius. Kandidatai, anksčiau išėję iš brandos egzamino vykdymo patalpos, tą dieną po brandos egzamino gali atsiimti užduoties sąsiuvinį iš dalyko centro administratoriaus.
------	---------	---